Anul al 55-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 126. 288/935

Nr. 268 Duminică 2 Octombrie 1938
12 Pagini P I I I I

BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACȚIA ŞI ADMINISTRAȚIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN TARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
şi UNIV. LITERAR câte
220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
şi UNIV.-SPORT
câte 500 lei

DIRECTOR
ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Suprimarea unei anomalii

Legea din 23 Decembrie 1925 a învestit curțile de apel cu judecarea proceselor de contencios administrativ.

Cu toate acestea, numeroşi justițiabili cari s'au socotit nedreptățiți prin acte administrative de autoritate au continuat să se adreseze tribunalelor.

De aci, decizii prin care curțile de apel anulau asemenea acte sau respingeau acțiunile neintemeiate, şi sentințe prin care tribunalele condamnau statul la despăgubiri pentru ilegalitățile constatate sau respingeau pretențiunile nejustificate.

Procesele din prima categorie erau judecate numai de o singură instanță de fond, pe când cele din a doua categorie erau judecate de două instanțe de fond.

Chemată să se pronunțe dacă, prin legea din 23 Decembrie 1925, s'a instituit pentru curțile de apel un drept exclusiv de a examina litigiile de contencios administrativ, sau dacă numai s'a creat o facultate pentru justițiabilii grăbiți, fără însă să se fi suprimat competența tribunalelor de a judeca în această materie în prima instanță, Inalta curte de casație, în secțiuni-unite, a soluționat controversa în sensul alternativei a doua.

Cum însă condamnarea statului la despăgubiri față de cei vătămați materialmente şi moralmente prin acte ilegale este condiționată de stabilirea ilegalității, tribunalele, fără să fi putut anula actele de asemenea natură, constatau totuş că ele erau lipsite de legalitate, impietând astfel asupra competenței instanței superioare.

Această anomalie trebuia să fie înlăturată, cu atât mai mult cu cât ea funcționa în domeniul prerogativei puterei judecătoreşti de a judeca actele puterei executive, de a anula pe cele ilegale şi de a supune pe stat la despăgubiri.

In acest scop, legea contenciosului administrativ, care a suferit numeroase modificări dela crearea acestei instituțiuni, a fost modificată de curând în sens constituțional şi rațional, prevăzându-se că cererile de despăgubiri în această materie nu vor putea fi introduse la instanțele de drept comun decât după ce instanța de contencios administrativ va fi stabilit în prealabil ilegalitatea actelor generatoare de despăgubiri.

Şi astfel, vechea controversă a fost suprimată.

D-nii Georges Bonnet, Daladier şi g-ral Gamelin eşind dela conferința de Duminică, ținută la președinția consiliului de miniştri dela Londra

Un apel mişcător al Papei

Cetatea Vaticanului, 29 (Rador). — *Papa a ținut azi la ora 19,30 o comunicare care a fost radiodifuzată din reşedința sa dela Castel Gandolfo prin postul de radio al Vaticanului.*

Cu un glas întretăiat de suspine şi aproape neînțeles, Papa a conjurat pe oameni să se roage lui Dumnezeu pentru păstrarea păcii şi i-a sfătuit să susțină guvernele puterilor care fac eforturi pentru evitarea războiului.

„In timp ce milioane de oameni trăesc în nelinişte în fața primejdiei iminente de război, a spus Suveranul Pontif, şi în fața ameninței masacrelor şi ruinelor fără seamăn, noi primim în inima noastră părintească turburarea fiilor noştri şi invităm pe episcopi, pe clerici, pe călugări şi pe credincioşi, să se unească cu noi în rugăciunea cea mai plină de încredere şi cea mai stăruitoare, pentru păstrarea păcii în justiție şi în caritate.

Norodul cucernic să recurgă încodată la această putere neînarmată, dar de neînvins, a rugăciunei, pentruca Dumnezeu, în mâinile căruia este soarta lumii, să susțină la toți guvernanții încrederea în căile pacifice ale negocierilor leale şi ale acordurilor durabile şi să inspire tuturor în armonie cu cuvintele păcii, adesea repetate, sentimente şi fapte în stare de a favoriza pacea şi de a o întemeia pe baze sigure, bazele dreptului şi ale poruncilor Evangheliei".

In încheere, Sfântul Părinte şi-a oferit însăş viața sa lui Dumnezeu, pentru pacea lumii.

Apoi, glasul Papei a răsunat deodată mai puternic, făcând din nou această ofertă sublimă.

Şi în adevărate hohote de plâns, Papa a terminat dând lumii binecuvântarea sa.

Un aspect al pieții gării de Nord în timpul exercițiului de apărare pasivă, Joi

ACORDUL DELA MUENCHEN A SALVAT PACEA

Anglia, Franța, Italia şi Germania garantează executarea lui

Evacuarea teritoriilor sudete se face până la 10 Octombrie

Muenchen, 29 (Rador). — Agenția D.N.B. află că la ora 0,30 d-nii Hitler, Mussolini, Chamberlain şi Daladier au semnat un acord asupra condițiilor şi modalităților în care se va face cedarea regiunii germanilor sudeți.

Comunicatul oficial

München, 29 (Rador). — La sfârşitul conversațiilor celor patru puteri s'a dat publicității următorul comunicat:

„Negocierile începute Joi la amiază de şefii guvernelor german, italian, francez şi britanic s'au terminat astăseară.

Deciziunile au fost comunicate imediat guvernului ceh.

Acordul contractat la 29 Septembrie 1938 la München între Germania, Marea Britanie, Franța şi Italia prevede:

Marea Britanie, Franța, Germania şi Italia, considerând acordul contractat în principiu cu privire la cesiunea teritoriului sudeto-german, au căzut de acord asupra condițiilor şi modalităților următoare ale acestei cesiuni şi se declară individual responsabile pentru garantarea executării acestui acord.

1. Evacuarea începe la 1 Octombrie.

2. Marea Britanie, Franța şi Italia se pun de acord asupra faptului că evacuarea va fi efectuată până la 10 Octombrie şi în special fără distrugerea niciunui uvragiu. Guvernul cehoslovac asumă răspunderea că evacuarea este efectuată fără distrugerea uvragiilor citate.

3. Modalitățile evacuării vor fi fixate în detaliu de o comisiune internațională compusă din reprezentanții Germaniei, Marei Britanii, Franței, Italiei şi Cehoslovaciei.

4. Ocuparea pe etape a regiunei germane de către trupele germane va începe la 1 Octombrie. Cele patru sectoare indicate pe harta anexată vor fi ocupate de trupele germane în ordinea următoare :

— sectorul No. 1 va fi ocupat la 1 şi 2 Octombrie ;

— sectorul No. 2 la 2 şi 3 Octombrie ;

— sectorul No. 3 la 3, 4 şi 5 Octombrie ;

— sectorul No. 4 la 6 şi 7 Octombrie.

Celelalte regiuni germane vor fi fixate imediat de comisiunea internațională amintită şi ocupate până la 10 Octombrie.

5. Comisiunea internațională menționată în paragraful 3 va fixa regiunile în cari se va proceda la plebiscit. Aceste regiuni vor fi ocupate de formațiuni internaționale până după plebiscit. Această comisiune va fixa deasemeni şi modalitățile plebiscitului, care vor fi bazate pe modalitățile plebiscitului din Sarr. Comisiunea va fixa deasemeni data plebiscitului ; această dată nu va putea totuşi fi fixată ulterior sfârşitului lunei Noembrie.

6. Demarcarea definitivă a frontierelor va fi efectuată de comisiunea internațională. Această comisiune are dreptul de a recomanda în cazuri excepționale determinate, celor patru puteri, modificări de mică importanță la prescripțiile etnografice referitoare la zonele transferate fără plebiscit.

7. Se prevede un drept de opțiune pentru intrarea şi ieşirea locuitorilor din regiunile cedate. Această opțiune trebue să fie efectuată în termen de şase luni, începând dela încheerea acestui acord. O comisiune germano-cehoslovacă va reglementa detaliile opțiunei, va examina procedura pentru schimbul populației şi va reglementa chestiunile decurgând din acest schimb.

8. Guvernul cehoslovac va licenția în termen de patru săptămâni pe toți germanii sudeți care o doresc, din unitățile sale militare şi polițienești. Guvernul cehoslovac va pune în libertate în termen de patru săptămâni pe toți sudeții germani care ispăşesc pedepse pentru delictele politice.

DECLARAȚIE ADIȚIONALA

Şefii guvernelor celor patru puteri declară că problema minorităților poloneză şi ungară din Cehoslovacia va constitui obiectul unei noui conferințe a şefilor de guverne ale celor patru puteri, în cazul când guvernele interesate nu vor fi căzut de acord până în termen de trei luni.

Muenchen, 29 Sept.

PROTOCOL ADIȚIONAL

Guvernele britanic şi francez au semnat acordul citat mai sus pe baza că ele îşi mențin oferta conținută în paragraful 6 al propunerilor anglo-franceze din 19 Septembrie, cu privire la o garanție internațională a frontierelor statului cehoslovac contra unui atac neprovocat.

Indată ce chestiunea minorităților poloneză şi ungară va fi soluționată, Germania şi Italia vor da şi ele garanție Cehoslovaciei.

Muenchen, 29 Septembrie 1938.

DECLARAȚIE ADIȚIONALA

Cei patru şefi de guverne au căzut de acord asupra faptului că comisiunea prevăzută prin acord se va compune din secretarul de stat la ministerul afacerilor străine al Reichului şi din ambasadorii englez, francez şi italian acreditați la Berlin.

Muenchen, 29 Septembrie 1938.

DECLARAȚIE ADIȚIONALA

Toate chestiunile rezultând din transferarea teritoriului țin de competența comisiei internaționale.

Muenchen, 29 Septembrie 1938.

Sala în care s'a desfăşurat conferința

Muenchen, 29 (Rador). — *Corespondentul agenției „Havas" transmite :*

Conferința în patru se desfăşura într'o mare sală împodobită cu gobelinuri şi cu mobile moderne de lemn de culoare deschisă.

Cei patru şefi de guvern sunt aşezați în jurul unei mese, fără ca niciunul din ei să asume în vreun chip prezidența desbaterilor.

D. Chamberlain se exprimă în englezeşte, d. Daladier în franțuzeşte, iar d. Hitler în limba germană, în timp ce Ducele intervine alternativ în cele trei limbi, trecând dela una la alta în cursul aceleiaşi explicații iar interpretul german, dr. Schmidt, se sileşte să traducă cât poate mai repede pe măsură ce replicile sunt rostite.

Se asigură din toate părțile că contactele personale dintre cei patru oameni de stat au fost cât se poate de cordiale.

Astăseară, când a sosit la sediul conferinței, d. Mussolini a salutat familiar pe cancelarul Hitler în limba germană, cu un vesel „Guten Tag, mein Fuehrer".

D. Daladier, în timp ce scobora din automobil astăseară în fața hotelului „Cele patru anotimpuri", s'a pomenit apucat pe neaşteptate de mâini de două femei, care-i spuneau în limba germană, cu o voce stăruitoare, cuvinte rugătoare, cerându-i „să lucreze pentru o bună înțelegere între Franța şi Germania". Şeful guvernului francez, care nu înțelegea la început sensul acestor rugăminți patetice şi călduroase, a răspuns cu căldură strângând mâinile ce i se întindeau, imediat ce apelul a fost tradus.

Astăseară, populația muncheneză sărbătoreşte cu mare veselie începutul „serbării lui Octombrie", cea mai populară sărbătoare din Germania de sud şi interpretează prezența celor patru oameni de stat între zidurile sale ca o dovadă că poate să se dedea în deplină siguranță acestei veselii.

Ce cere Cehoslovacia

Londra, 29 (Radio Central). — Cercurile oficiale cehoslovace din Londra au dat azi o declarație în care se exprimă punctul de vedere al guvernului cehoslovac față de conferința dela München.

In această declarație, se arată că guvernul din Praga a comunicat legației sale din Londra că a căzut de acord să facă noui concesiuni înainte de începerea conferinței dela München.

Guvernul cehoslovac e dispus să cedeze Germaniei districtele sudete cu populația germană de peste 50 la sută.

In schimb, guvernul cehoslovac cere pentru noua Cehoslovacie garanții care să nu fie în contrazicere cu necesitățile ei vitale şi cu sistemul ei de apărare. El nu admite să cedeze acele districte în care se află lucrări de fortificație precum şi acelea în care populația este sută la sută cehă şi pe care Germania le pretinde din motive strategice.

Guvernul cehoslovac admite să se stabilească un termen pentru realizarea unui acord definitiv, care ar urma să fie fixat la 15 Decembrie iar clauzele acestui acord să fie fixate până la 31 Octombrie. Pentru aplicarea clauzelor acelui acord, guvernul cehoslovac admite funcționarea unei comisii internaționale şi a legiunii britanice. Teritoriul care urmează să fie cedat Germaniei, să fie ocupat de trupe britanice până la încorporarea lui la Reich.

In acelaş timp, guvernul cehoslovac este dispus să înceapă tratative în vederea demobilizării armatei sale, retragerea trupelor cehe din regiunea sudetă şi revizuirea tratatelor.

Pentru apărarea intereselor sale vitale şi a cetățenilor cehi, social democraților germani şi minorității evreeşti din districtele ce urmează să fie cedate Germaniei, guvernul cehoslovac nu e dispus să evacueze aceste districte înainte de demarcarea noui granițe, înainte de efectuarea schimbului de populație din aceste districte şi înainte de garantarea printr'un organism internațional a granițelor noui Cehoslovacii.

Declarația închee cu constatarea că guvernul cehoslovac a făcut numai în interesul păcii aceste sacrificii pe care nu le-a admis până acum niciodată vreun stat care n'a fost învins pe calea armelor.

In cazul când cu toate aceste sacrificii, ale Cehoslovaciei, s'ar ajunge la o rupere a tratativelor, guvernul cehoslovac cere ca problema sudetă să fie rezolvată de o conferință internațională sau de un tribunal arbitral presidat de președintele Roosevelt.

Intervențiile d-lui Mussolini

Londra, 29 (Radio-Central). Trimisul special la München al ziarului „Daily Telegraph" află din cercuri național socialiste autorizate că şansele pentru realizarea unui compromis în problema sudetă sunt mult mai mari ca în ultimele 24 ore.

Această părere este întemeiată pe faptul că d. Hitler s'a hotărît să renunțe la hotărîrea intransigentă de până acum. D. Mussolini a intervenit pe lângă cancelarul Hitler avertizându-l să nu intre într'un război. De aceeaş părere au fost şi generalii germani. Național socialiştii germani pun toate speranțele lor în d. Mussolini, că acesta va găsi o ieşire din actuala situație, o ieşire care, însă, nu trebue să aducă vreo atingere prestigiului cancelarului Hitler. Cu toate că d. Mussolini urma să susțină în cursul consfătuirii celor patru puteri, punctul de vedere german, totuşi în cercurile politice germane se afirmă că Ducele a atras atențiunea cancelarului Hitler în cursul întrevederilor de azi dimineață asupra necesității unui compromis în problema sudetă.

Satisfacție la Praga

pentru admiterea delegației cehoslovace

Praga, 29 (Radio-Central). — *Ştirea despre întrunirea conferinței dela Muenchen a fost luată la Praga la cunoştință cu anumite rezerve, subliniindu-se însă satisfacția pentru faptul că în urma inițiativei Angliei, trei delegați ai Cehoslovaciei s'au dus la Muenchen.*

Delegația cehoslovacă este compusă din d-nii Mastny, ministrul Cehoslovaciei la Berlin, Masarik, consilier de legație şi Lisicky, consilier de legație.

Cu toate că această delegație nu s'a dus la Muenchen într'o misiune specială, ci numai ca observatori, totuş opinia publică cehoslovacă este satisfăcută de faptul că la Muenchen nu se va decide asupra Cehoslovaciei fără Cehoslovacia.

In cercurile bine informate, se subliniază că atitudinea Cehoslovaciei este pe deplin clară. Guvernul cehoslovac a răspuns eri, înainte de a se fi aflat ceva despre convocarea conferinței celor patru puteri, la nota engleză, în legătură cu aplicarea propunerilor anglo-franceze. In acest răspuns, guvernul din Praga nu a lăsat nici un dubiu în ceeace priveşte bunăvoința lui de a se ajunge la o rezolvare paşnică a problemei germano-cehoslovace. Cehoslovacia a confirmat că acceptă propunerile anglo-franceze ca o bază pentru rezolvarea problemei sudete, făcând numai unele rezerve foarte mici.

O stradă din orașul în care s'a ținut conferința de Joi
Sus d-nii : Chamberlain şi Mussolini.
Jos d-nii: Daladier şi Hitler

D. Mussolini n'a ordonat

retragerea voluntarilor italieni din Spania

Roma, 29 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite :

Ştirea că d. Mussolini ar fi ordonat retragerea voluntarilor italieni din Spania, care fusese desmințită ieri de cercurile autorizate, este din nou declarată ca fiind cu totul lipsită de temei.

De altfel, nici nu se concepe pentru ce d. Mussolini ar fi ridicat brusc această chestiune a voluntarilor din Spania în momentul când problema care este de rezolvat urgent este chestiunea cehoslovacă.

Totuşi, în unele cercuri se întrevede posibilitatea ca după rezolvarea problemei cehoslovace, conferința dela München să discute probleme europene în întregul lor spre a stabili „această nouă Europă de dreptate şi colaborare între popoare" dorită de d. Mussolini şi exprimată ca atare în discursul său dela Verona.

Se crede că d. Mussolini ar putea propune în chestiunea spaniolă o retragere definitivă a voluntarilor, ceeace ar constitui un mare pas spre împăciuire. Se adaugă că recenta declarație a generalului Franco privitoare la eventuala atitudine a Spaniei naționaliste în cazul unui război n'ar fi străină de proectul atribuit d-lui Mussolini.

„Pacea este salvată"

scriu ziarele americane

New York, 29 (Rador). — Ştirea că un acord de principiu a intervenit între cele patru puteri reprezentate la Muenchen a fost primită cu un sentiment de uşurare la Washington.

Depe acum ele declară însă că negocierile dela Muenchen au dovedit că nu există chestiune internațională, oricât de spinoasă ar fi ea, care să nu poată fi rezlovată pacific.

Ziarele de seară anunță sub o formă senzațională că „pacea este salvată".

In pag. 9:
Cum s'au desfăşurat convorbirile

La Ultima Oră:
Incheierea conferinței dela München